

Műfaji korlátok nélkül

A szokások rabjai vagyunk. Sokszor gondolkodás nélkül engedünk a ránk ható ingereknek. Mások persze válogatunk. A tárgyak? Hozzánk nőnek vagy közbömbösek számunkra. Vagy... van olyan eset is, amikor a pusztán objektum több is lehet önmagánál?

Rálépünk a padlón kígyózó gyapothurkára. Miért ne tennénk meg? Jó rálépni, csábító. Akkor is, ha rájövünk, hogy az a fotel bele. Jó a fotelben ülni, kényelmes, pihentető. De a belein terpeszkedünk el! Meghökkenítő a drótsodronyok szövedéke közt vergődő fura szülemény, a bábu. Mennyire emberi tud lenni. Végig nézhetjük születését is és mindazt, ami vele történik, egy fotó-sorozaton. Lehetséges az, hogy életre kelnek a tárgyak? Különösen szituációkban ráérteszhetnek bennünket nagyon is emberi jelenségekre, amikből tanulhatunk.

Rácsok, tárgyak, texturák lenyomatai. Különös alakzatok. Egy festékes kóccsomó lenyoma-

ta szép is lehet. A múlandó pillanatot egy suhanó árnyék képében a papíron maradt, de mégis az idő érzetét kelti. Mire ismerünk egy vasszárnyú lepkeben vagy VAN GOGH reszketeg alakjának sziluettjében? Sorolhatnánk még hosszasan az első spontán benyomásokat, melyek SWIERKIEWICZ Róbert és WAHORN András közös kiállításán érnek bennünket a JATE-klubban.

Minden művésznek joga van, hogy a valóságot, az abból elmondásra érdemes dolgokat szubjektumán átszűrje. Az emberi cselekvés, a tudatos rendező elv ezekből műveket hozhat létre. Így emelkedhet az esztétikum szintjére egy festékfolt, vagy egy ceruzával húzott vonal, egy festékes tárgy lenyomata, szinte bármi, ami a műalkotás sajátos struktúráján belül értelmet nyer az önmagával való azonosságon túl is.

Érdekes és többségükben sikeres kísérletek Swierkiewicz munkái, melyek anyaga lehet vászon vagy papír, de akár maga a

puszta tárgy is, melyek mindegyike a tárgyi élmények visszaadásának próbálkozásait dokumentálja. Sok ezek közül nehezen illeszthető műfaji korlátok közé. Nem is csoda, mert ennek a kiállításnak nincsenek korlátai más tekintetben sem: túllép a szokványos tárlatok normáin is, de a befogadás mikéntjének is tág teret enged.

Technikailag tökéletes és újszerű, szép grafikákat láthatunk a klubban. Ez önmagában biztosíték arra, hogy gazdagítják emberi világunkat. Túl ezen, ha kicsit együtt lélegzünk e művekkel, mindennapi létünkben lezúrt igazságokra ébredhetünk rá, van akit a bábu, vagy éppen Wahorn András „maszek” természetrajza készít erre.

A képek, tárgyak bizarr ötletek sajátos együttese a legkülönbözőbb élményeket, véleményeket, ellenvéleményeket keltethet bennünk. Egy biztos: nem mehetünk el mellettük közönyösen. Lehet hogy ez volt a céljuk.

TÓTH ATILA

Eredmények — gondok

A Bölcsészettudományi Kar szakszervezeti bizottsága október 25-én délután az Auditorium Maximumban taggyűlést tartott. Az elnöklő dr. Madácsy László docens megnyitó szavai után dr. Hajdú Péter egyetemi tanár, a BTK dékánja számolt be a karnak az elmúlt tanévben végzett munkájáról. Részletesen elemezte az oktató-nevelő és a tudomány munkát, ismertette az idei tanév feladatait. A dékán nagy érdeklődéssel kísért beszámolója után Gruber László adjunktus, a kari szakszervezeti bizottság titkára adott számot a taggyűlésen megjelenteknek, a szakszervezeti vezetőségnek az elmúlt tanévben kifejtett tevékenységéről.

A tartalmas, minden fontosabb eseményt és tényét összefoglaló beszámoló megállapította, hogy a bölcsészkaron a szakszervezeti munka eredményes. Kiemelte, hogy sikerült a karon dolgozók öntudatának fejlesztése és növekedett a szocializmus építésének konkrét feladatai iránti megértés és cselekvőkészség. Az agitációs és propaganda tevékenységgel, a tömegpolitikai munkával kapcsolatban szólt a nem oktató dolgozók számára szervezett szemináriumokról (amelyeket dr. Varga Ilona és dr. Végh József adjunktusok vezettek), amiken 8 adminisztrátor, 2 könyvtáros és 12 hivatalsegéd vett részt. Hangsúlyozta a beszámoló, hogy a szakszervezet a karon aktívan részt vett a munkahelyi demokrácia helyzetének felmérésében és alapításában. Különös gondot fordítottak a fiatal oktatók anyagi helyzetének rendezésére. A pártiszervezettel és az állami vezetéssel együttműködve elérték, hogy minden fiatal oktató fizetése meghaladja a 2300 forintot.

Érdekvédelem

A pártiszervezet kezdeményezésére hároméves előléptetési tervet dolgoztak ki, amelynek lényege az, hogy minden oktató — végzett munkájától függően — legálább egy alkalommal soronkívüli előléptetésben részesüljön. A januári időszakban 93 oktató közül 45 kapott soronkívüli előléptetést, a pedagógusnapon pedig 35-en kaptak rendkívüli besorozást. A nem oktatói állományban 33 dolgozó közül 23 részesült soronkívüli előléptetésben. Törzsgárdatagságának elismeréseként a kar számos oktatója és dolgozója kapta meg a törzsgárdajelvényeket, jutalmazásukra összesen 68 500 forintot fizettek ki. Azt azonban, hogy a nyugdíjasok is részesülhessenek az 50 százalékos vasúti kedvezményben, sajnos még mindig nem sikerült elérni. A kari nőbizottság az előző évekhez hasonlóan sokat fáradozott azon, hogy a karon dolgozó nők helyzetén könnyítsenek. Tevékenységük sajnos nem mindig járt eredménnyel (például nem sikerült elérni azt, hogy elkészüljön a hivatalsegédok öltözője és a mosdóhelyiség).

Megvizsgálták az oktatók munkakörülményeit is. Sajnos, még mindig több olyan probléma van, amelyet sürgősen meg kellene oldani. Ilyenek a tanterem, a büfé, a mellékhelyiségek, az adminisztrációs problémák, az új tanzékek tanári szobáinak kialakítása, illetve a már meglévő tanzékeken a túlszűfoltosság megszüntetése. Különös gondnal foglalkoztak és foglalkoznak továbbra is a fiatal oktatók, dolgozók lakásproblémáival — de ezen a téren is igen nehéz eredményt elérni. Fejlődés tapasztalható viszont a dolgozók üdültetésével

kapcsolatban. Az üdültetési lehetőségek minőségileg javultak, azonban még mindig nem tudnak elég beutaltat biztosítani. A szakszervezeti bizottság a rendelkezésre álló anyagi lehetőségeket igyekezett úgy kihasználni és elosztani, hogy annak igazságosságát, érdemlegességét mindenki érezze és elismerje. 1973-ban a 8200 forintos állami segélykeretből eddig 9 oktató részére összesen 4000 forintot, 4 adminisztratív dolgozó részére összesen 1800 forintot, és 1 hivatalsegéd részére 800 forintot fizettek ki. A segélyezés mellett a kari szakszervezeti bizottság erejéhez mérten igyekszik személyes támogatást is biztosítani: céljuk az, hogy a karon dolgozók egymást jobban megismerjék, és kialakuljon az egymás iránti megbecsülés. Igyekeznek törődni nyugdíjas tagjaikkal is. Az érdekvédelem területének egyik legtöbb gondot jelentő része az orvosi ellátás kérdése. A jelenlegi főorvos jó munkát végez, de a heti háromszori előre bejelentkezés alapján történő rendelés nem elegendő ahhoz, hogy a dolgozók panaszát akár csak a gyógyszer felírásáig mélyen is orvosolni tudja.

A 167 tagot számláló alapszervezet elmúlt évi tevékenységéből említést érdemelnek az olyan hagyományos rendezvények is, mint például a fenyőfaünnepség, ahol több, mint 90 gyereknek adták át a szakszervezet ajándékát: a nőnap megemlékezés, a pedagógusnap megrendezése, a közös kirándulások, a dolgozók számára alkalmanként biztosított színházjé és mozi bérletek.

Az oktató munkáért

A szakszervezet kari vezetősége több alkalommal foglalkozott az oktató-nevelő munka kérdéseivel. Igyekeznek a tőlük telhető legtöbb támogatást megadni az állami és pártvezetésnek, segíteni az állami oktatás helyzetéről és továbbfejlesztésének feladatairól hozott központi bizottsági határozat megvalósításához. A kari nevelési terv elkészítésében aktívan közreműködtek és segítik annak megvalósítását. Jó a kapcsolatuk a KISZ-szervezettel, amit bizonyít az is, hogy e tanév elején eddig 48 V. éves hallgató lett tagja a karon a szakszervezetnek. A megyei pedagógus szakszervezetek titkáiraival kapcsolatot tartva igyekeznek segítséget nyújtani a végző hallgatók elhelyezkedéséhez.

A beszámolózt követően Gruber László a kari szakszervezeti vezetőség nevében ismertette azokat a főbb célkitűzéseket, amelyeket ebben a tanévben a kari szakszervezeti bizottság megvalósítani kíván.

A taggyűlés után a kar oktatói és dolgozói egy újszerű és igen hasznos kezdeményezés keretében az Auditorium Maximumban modern oktatási segédeszközökkel ismerkedtek meg. A kari szakszervezeti vezetőség felkérésére ugyanis a TANÉRT Vállalat kiállítását rendezett, aminek eredményeképpen számos tanszék számára vásároltak (a helyszínen is) új, az oktatás hatékonyságának emeléséhez jelentősen hozzájáruló, modern oktatási segédeszközöket.

Konszultáció

Október 17-én este, a JATE KISZ-klubjában Új helyzet a világpolitikában, világbéke és világgörögadalom címmel nagy érdeklődéssel kísért konzultációs előadást tartott Patkó Imre, a Nemzetközi Szemle főszerkesztője. (Fotó: Goldschmied József)

Menzai örjárat...

A hűvös őszi szél nem a legjobb hírek hozza a menza iránt. A hallgatók panasza nyomán Soós Tiborral, a JATE KISZ VB érdekvédelmi felelősével október 25-én közös „örjáratot” tettünk arrafelé. A Semmelweis kollégium menzáján kezdtük. Beálltunk a lépcsőről-lépcsőre előrehaladó hosszú sorba és együtt várakoztunk, „tálaltunk” — egy gyógyszerész kislánnyal. A tálcák és az evőeszközök rendesek voltak, de az uborkasalátát hozzátálalták a második fogáshoz, egy edénybe. A tortához pedig nem volt külön tálka, mindenki kézzel vette el a neki járó szeletet. Kiválasztott asztaltársnónk arra a kérdésre, hogy „elégedett vagy-e a menüvel?”, derülve válaszolta: „Hát, biztos nem olyan mint a hazai. Hetenként négy-öt nap megfelelő, de elég egyhangú, mert hol rizs, hol vizes burgonya a köret és bizony előfordul, hogy a déli kóritás a vacsoránál visszszakoszon. A kimért hideg vacsorák, mint például ez a most kapott kenőmájás is, igen kicsinyek.”

Fegyelmi és ultra

A tálaló személyzetet megkérdeztük, hány dekás a norma, mivel kiírva nem volt. (Itt jegyzem meg, hogy a hiányolt menzai étlapokon — ha egyszer majd lesznek — jó lenne feltüntetni az adag mennyiségét is.) Azt a választ kaptuk, hogy a tejfől mellé járó kenőmájás adag 8 dekás. Kérésünkre megértünk tíz adagot, s az eredmény a tálalókat is meglepte, mert a tíz adag 80

dekagramm helyett 63 dekagramm volt (jól becsomagolva!). Az érdekvédelmi felelős javaslatára rögtön felkerestük Kasza Pált, az Alföldi Vendéglátóipari Vállalat helyi üzemegységének vezetőjét, aki készségesen jött vissza velünk a menzára ellenőrzést tartani. Az általa lement 40 darab májas átlagsúlya is csak 6,5 deka volt az előírt 8 deka helyett. Kasza Pál azonnal fegyelmi vizsgálatot rendelt el és ígérte, hogy eredményéről értesíteni fog bennünket.

Ezt követően a Jancsó kollégiumba mentünk. A panasz itt is hasonló, mint más menzákon, vagyis: zsírosak, vizesek a tálcák. A tálaló asszonyok elmondták, hogy egy-egy tálcá kétszer-háromszor „fordul” az étkezési idő alatt és ezért a szárítás nem megoldott. Itt mondta el Tóth Imréné konyhavezető — és igazat adunk neki —, hogy keveslik a napi fél kilogram ultrát, az 1100 ember utáni mosogatóhoz. Elmondta azt is, hogy a hallgatók sem angyalok, mert egy-egy kollégiumi ellenőrzés után 40—50 darab tányér is visszakerül a konyhákra!

Örjáratunk során a hallgatókkal beszélgetve többen problémaként vetették fel, hogy későn nyitnak a menzák. Megtudtuk, konyhai, illetve szállítási nehézségek miatt van ez így — a süteményt például Békéscsabáról hozzák, gyakran késve. (Mi lesz tényleg?)

Változtatni kellene — Fodor Nándorné konyhavezető szerint is — a 4-es menzán uralkodó áldatlan állapotokon. A kicsi, sötét teremben két sor keresztben egymást. Az egyik az ételek felé

tör, a másik pedig a tálcájától szeretne szabadulni a picike mosogatóablaknál. Azt hiszem, megfontolandó lenne, Soós Tibor javaslata, hogy a lejárati melletti kis szoba és mosogató helyiség közötti falat áttörve kellene helyet nyerni, megoldva a problémákat.

Értrend interpelláció

Tapasztalataink alapján elmondhatjuk, hogy koránt sincs minden rendben a menzák táján. Mit lehetne tenni? Követendő talán a 2-es menza példája?! A 2-es menza annak ellenére, hogy a legnagyobb, a legkevesebb ellene a kifogás. Erről személyesen is meggyőződtem a Kormányos Mihályné által vezetett szocialista brigád értekezletén. A tálaló személyzet megbeszélésére meghívta mindhárom itt étkező kollégium menzabizottsági tagját, akik a környezetükben előzetesen végzett felmérés után általában megelégedésüket fejezték ki a menzával kapcsolatban. Emeltére érdemes „újítás”, hogy a brigáderterkezleten jelenlevő Móra kollégista lányok két oldalas „interpellációt” nyújtottak be az üzemegység vezetőhöz, aminek lényege és hasznos kezdeményezése az, hogy az Alföldi Vendéglátó Vállalat gazdasági vezetői a jövőben a menzabizottság diákvezetőjével közösen állítsák össze a jobb, minőségileg változatosabb étrendet.

Bízunk benne, hogy a 2-es menzán tartott megbeszélés eredményes volt — s a jó példát a többi menzákon is hamarosan követni fogják.

RAB FERENC

TIPOLEXIKON

(Hegyí Füstös László betűkarikatúrái)

